

Checklista, sjukhusens tekniska säkerhet

Checklistan tar upp centrala saker om de delområden inom teknisk säkerhet som hör till Tukes tillsynsansvar (elsäkerhetslagen 1135/2016, hissäkerhetslagen 1134/2016, lagen om tryckbärande anordningar 1144/2016 samt lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor 390/2005).

Checklistan kan till exempel utnyttjas i samband med självutvärdering och för att utveckla säkerheten i den tekniska säkerheten som helhet och inom dess olika delområden. Checklistan har utarbetats i samband med Tukes tillsynsprojekt om sjukhusens tekniska säkerhet (länk till meddelandet).

1. Säkerhetsledning

Om det är fråga om en hyresfastighet, har det gjorts tydliga överenskommelser angående ansvaret för fastighetens säkerhet mellan fastighetsägaren och sjukhusledningen?

Har personer som ansvarar för den tekniska säkerheten och lagstadgade ansvarspersoner utsetts (ansvarig föreståndare samt personer som ansvarar för säkerheten i fråga om el, hissar, tryckbärande anordningar och kemikalier)?

Har tydlig praxis fastställts för rapporteringen till sjukhusets högsta ledning om den tekniska säkerheten (t.ex. lagstadgade besiktningar, säkerhetsavvikelser, åtgärder för att avhjälpa säkerhetsbrister, investeringsbehov)?

Har personalens uppgiftsspecifika behov av kompetens och utbildning inom teknisk säkerhet fastställts?

Ingår den tekniska säkerheten i hanteringen av förändringar i samband med betydande förändringsprojekt (t.ex. nybyggnad, renovering, nya anordningar, ändringar i användningsändamålet)?

Säkerställs det att tjänsteleverantörer (entreprenörer e.d.) uppfyller de lagstadgade behörighetskraven (t.ex. ledare av elarbeten) i samband med att upphandlingar görs?

2. Elsäkerhet

Elsäkerhetslagen (1135/2016) innehåller bestämmelser om skyldigheter för den som bygger och innehar en elanläggning.

Har en driftsledare för elanläggningen utsetts och har ett lämpligt avtalsförhållande ingåtts med denne?

Övervakar driftsledaren för elanläggningen att användningen av elanläggningen är trygg och dokumenterar sina observationer?

Har det utarbetats ett kalenderbundet underhållsprogram för elanläggningen?

Täcker underhållsprogrammet hela elanläggningen, hög- och lågspänningsdelar samt specialutrymmen, såsom medicinska utrymmen och explosionsfarliga utrymmen?

Ser driftsledaren för elanläggningen till att underhållet genomförs enligt den planerade tidtabellen?

Har en oberoende periodisk besiktning av elanläggningen utförts i tid av en tredje part?

Har de certifieringsbesiktningar som krävs för ändrings- och ombyggnadsarbeten på elanläggningar utförts?

Har driftsledaren tillgång till protokollen från besiktningarna av elanläggningen (ibruktagnings-, certifierings- och periodisk besiktning)?

Har driftsledaren förfaranden för att aktivt följa upp att driften av elanläggningen är trygg och att brister som upptäckts i samband med underhåll och besiktningar har åtgärdats?

Har väsentliga fel och brister som upptäckts på elanläggningen och som påverkar elsäkerheten åtgärdats och dokumenterats?

Har handledning och utbildning i elsäkerhet ombesörjts för personer som utför driftsarbeten och driftsåtgärder på elanläggningen?

Är de scheman och anvisningar som behövs för driften av elanläggningen tillgängliga?

Är informationsutbytet mellan innehavaren av elanläggningen och driftsledaren tillräckligt med tanke på upprätthållandet av säkerheten?

Särskilda krav på elinstallationer på sjukhus och i medicinska utrymmen (SFS 6000:2017 Lågspänningselinstallationer). Del 7-710: Krav på elinstallationer och utrymmen av särskilt slag. Medicinska utrymmen)

Har klassificeringen av medicinska utrymmen gjorts på det sätt som standarden förutsätter och dokumenterats?

Har servicen och underhållet av elanläggningen beaktat kraven på underhållskontroller av medicinska utrymmen?

Särskilda krav på explosionsfarliga utrymmen (SRf 576/2003; SFS-EN 6009-17 Explosiv atmosfär. Del 17: Kontroll och underhåll av elektriska installationer).

Har ATEX-direktivet och de särskilda krav som det ställer på elanläggningar beaktats i verksamheten?

3. Hissäkerhet

Hissäkerhetslagen (1134/2016) innehåller bestämmelser om skyldigheter för hissinnehavare.

Har man sett till att skyldigheterna i hissäkerhetslagen iakttas (t.ex. underhåll och besiktning av hissar)?

Har det ordnats och getts anvisningar om räddning av passagerare ur en hisskorg som har stannat mellan våningarna?

4. Säkerhet för tryckbärande anordningar

Lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016) innehåller bestämmelser om skyldigheter för ägare och innehavare av tryckbärande anordningar.

Har ägaren och innehavaren av de tryckbärande anordningarna fastställts tydligt?

Har övervakare av de tryckbärande anordningarna utsetts?

Har en driftsövervakare i reserv utsetts åt alla driftsövervakare?

Är det känt hur många tryckbärande anordningar som har registrerats (är föremål för periodiska besiktningar) på sjukhuset?

Har det fastställts vem som sköter om icke-registrerade tryckbärande anordningar (som inte omfattas av periodisk besiktning)?

Finns det praxis för utbildning av användare av tryckbärande anordningar, driftsövervakare, reservövervakare samt ägare/innehavare?

Finns det praxis för besiktningar, underhåll och periodiska besiktningar av tryckbärande anordningar?

Har man säkerställt att transportbehållarna (transporter av farliga ämnen, transporter av ofarliga ämnen samt sopbilar) uppfyller kraven?

Har man säkerställt att transportrutterna, påfyllningstrycket, utbildningen av personer, den periodiska besiktningen av bilarna och vinterunderhållet är i sin ordning och att påfyllnings- och tömningsutrymmena är lämpliga för transportbilarna?

Finns det praxis för uppföljning av syreanslutningar, syreslangar och ventiler i patientrummen?

Finns det en dokumenterad underhållsplan och servicebok för syreanslutningarna, syreslangarna och ventilerna i patientrummen?

Finns det praxis för planering, tillverkning, service och underhåll av syreledningar o.d.?

Finns det tydliga tillverkningsplaner, garantier för överensstämmelse med kraven och service- och underhållsplaner samt anvisningar för ledningarna?

Utförs oförstörande provning (NDT) av ledningarna?

Är ledningarna (syre) i samma linje som övriga gaser och elledningar under/ovan marken? Har risken för läckage, ljusbågar och stötar beaktats?

5. Kemikaliesäkerhet

Finns det farliga kemikalier på sjukhusområdet som är betydande med tanke på olycksrisken?

Om det finns betydande mängder farliga kemikalier på sjukhusområdet, har det gjorts en bedömning av behovet att ansöka om säkerhetstillstånd för kemikalier från Tukes?

Har riskerna med hantering och upplagring av farliga kemikalier bedömts?

Uppdateras riskbedömningarna regelbundet?

Har explosionsriskerna bedömts?

Har centrala metoder för att hantera explosionsrisken fastställts?

Har samordningen av arbeten som utförs samtidigt i samma område beaktats i arbetstillstånden (t.ex. elarbeten i närheten av syreledningar)?

Finns det en plan för förhandsunderhåll och en underhållsplan för att säkerställa funktionsdugligheten hos anordningar som är avsedda för upplagring av farliga kemikalier, konstruktioner för läckagekontroll och utrustning för läckagebekämpning samt för att säkerställa att larmsystem och säkerhetsanordningar fungerar?

Dokumenteras utförda inspektioner, tester och åtgärder?

Finns det praxis för att hantera olyckor och avvikelser som inträffar i samband med hantering och upplagring av farliga kemikalier på sjukhusområdet (registrering, korrigerande åtgärder, uppföljning)?

Finns det praxis för övervakningen som den egna personalen genomför av förhållandena vid upplagring av farliga kemikalier (på dags-, vecko- och årsnivå)?

Genomförs regelbundna observationsrundor och dokumenteras de?

Har det säkerställts att obehöriga inte kan komma åt kemikalierna eller orsaka fara för verksamheten?

Finns det praxis för att upptäcka läckage av farliga kemikalier (t.ex. syreläckage)?

Finns det larm och anvisningar för läckage?

Finns det beredskapspraxis för kemikalieolyckor (t.ex. anvisningar, utrustning, övningar)?